

СВОБОДА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Редкація і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюз: 435-8740 — Тел. в Нью-Йорку: ВАрслы 7-4125 УНСоюз: ВАрслы 7-5337

РІК LXXIII Ч. 166. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ВЕРЕСНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 8, 1966 No. 166. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 7 вересня, 1966

В АМЕРИЦІ

МІЖНАРОДНИЙ МОНЕТАРНИЙ ФОНД закликає Уряд ЗДА сповільнити свій економічний бум та поліпшити свій платіжний баланс із закордонними державами...

МЕХІКАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ТВЕРДИТЬ, що ЗДА не розуміють потреб держав Латинської Америки. Президент Густаво Діаз Ордаз, промовляючи в Палаті Послів...

В СЕРПНІ ЦЬОГО РОКУ В ЗДА було 76,369,000 безробітних, на 2,100,000 більше, як в тому самому місяці минулого року.

УТРУДНЕННЯ КРЕДИТ І ПОДРОЖАННЯ товарів будуть виборчими проблемами цього року, — заявив колишній віце-президент Річард М. Ніксон.

РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ ЕДВАРД БРУК обіцяє злібералізувати Республіканську партію, коли стане сенатором в щорічних виборах.

У СВІТІ

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ТВЕРДИТЬ, що в минулому тижні американські літаки збомбили й затопили в затоці Тонкіну один його торговельний корабель та пошкодили другий.

БРИТАНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН ПЕРЕСТЕРГ 500 делегатів, що репрезентували на конференції робітничих спілок в Блекпулі в Англії 8,867,522 zorganizованих робітників.

СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ І ПОЛІЩА ПОГОДИЛИСЯ заплатити 100,000 дол. відшкодування американському відділові міжнародної Федерації аматорських атлетів за те, що вони заборонили своїм легкоатлетичним дружинам взяти участь у змаганнях, які мали відбутися в лінії ч. р. у Каліфорнії.

ПАПА ВИСЛОВИВ НАДІЮ, що Католицька Церква на Литві, що — як відомо — стала також почастиною частиною СРСР, Папа висловив свою думку в депеші до литовського єпископа Вінченца Брігіса в Шикаго з нагоди посвячення литовської католицької каплиці у Вашингтоні.

МОСКВА ЗАПЕВНЯЄ, що ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР Об'єднаних Націй У Тант зриває свого становища головною тому, що не погоджувався з американською „агресивною“ політикою у В'єтнамі та що Америка не послужала його вимог щодо припинення тамошньої війни.

В ІНДІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ ПЕРЕРВАНО ДЕБАТИ внаслідку демонстрації, що вимагала схвалення закону, що забороняє їм вбивати корови.

89-ий Конгрес планує 15-го жовтня закінчити працю

Вашингтон. — Конгресові провідники обидвох Партій хотіли б до 15-го жовтня закінчити другу сесію 89-го Конгресу, щоб всі конгресмени та одна третина сенаторів могли взяти участь у виборчій кампанії, стараючися про перевибір до 90-го Конгресу.

В Сенаті почалася обструкція проти скасування расових обмежень в справі мешкань

Вашингтон. — 6-го вересня Сенат почав дебати над законопроектом про громадянські права, проти якого виступають республіканці та деякі південні демократи, бо хочуть скреслити в цьому урядовому проекті той пункт, який домагається скасування расових обмежень при продажі домів і винаймаї мешкань.

Економісти не передбачають економічної кризи, коли уряд буде відповідно діяти

Нью-Йорк. — Щоденник „Нью-Йорк Таймс“ переіні опитування двадцятьох визначних економістів в справі стану економіки ЗДА і ствердив, що більшість економістів не передбачає економічної депресії, але, на думку цих економістів, уряд повинен або полегшити кредит, або зменшити федеральні видатки.

ЮРІЙ ОЛЕСНИЦЬКИЙ ГРАЄ СВОЮ ВЛАСНУ РОЛЮ У ФІЛЬМІ ПРО ФРАНЦУЗЬКИЙ ЧУЖОЗЕМНИЙ ЛЕГІОН

Нью-Йорк. — Кінотеатри Нью-Йорку й інших міст ЗДА почали показувати новий фільм продукції „Universal Pictures“ під назвою „Beau Geste“.

Оголошення в газеті як заклику до війська

Юрій Олесницький не надто уважний читач, але оголошення, що появилось у жовтні минулого року в ньоркських газетах, а також у нашому щоденнику „Свобода“ про те, що фільмова компанія бажає зв'язатися з колишніми воєнками чужоземного легіону, він завважив.

ПРЕМ'ЄР ПІВДЕННОЇ АФРИКИ Г. Ф. ВЕРВЕРД ЗГІНУВ ПРОБИТИЙ НОЖЕМ У ПАРЛЯМЕНТІ

Кейптаун. — Прем'єр Південно-африканського Союзу, Гендрік Ф. Верверд, апав у віторок 6 вересня жертвою атакату, пробитий кількарізно ножем у парламенті, безпосередньо перед початком дебат. Його вбивником був 45-річний Дімітрі Стіфіанос, грецького походження, білий, народженець у сусідньому Мозамбіку, що є під португальським правлінням, натуралізований громадянин Південно-африканського Союзу, один із воєнних парламентарів.

Комуністичний Китай буцім-то схильний до розмов з ЗДА про В'єтнам

Токіо. — Японська преса повідомляла, що комуністичний міністер закордонних справ Чен І заявив японській парламентарній делегації, що Комуністичний Китай не хоче „зудару“ з З'єднаними Державами і не виключає розмов з ними про В'єтнам.

Юрій Олесницький (перший зліва) з іншими колишніми воєнками Чужоземного Легіону.

Юрій Олесницький (перший зліва) з іншими колишніми воєнками Чужоземного Легіону.

Репортажист „Нью-Йорк Геральд Трібюн-п“, почувши цікаву розповідь Олесницького, постановив переповісти її читачам цього щоденника. І так в недільному числі цього метрополітального щоденника появилась велика світлина Юрія Олесницького, а побіч неї історія його життя, повна пригод і досвідів. Початок другої світової війни, коли Олесницькому треба було продовжувати науку в гімназії, кинув його у Краків.

ВІДБУВСЯ XV ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМА В ЕЛЕНВІЛІ І В ШИКАГО

Здвиг проходив у днях 3, 4 і 5 вересня під гаслом „Ум гостри, насталою Волю“ у 20-ту річницю відновлення СУМ-у. В 25-ту річницю Акту проголошення відновлення Української Держави, 50-ту річницю з дня смерті Івана Франка, в 10-ву річницю смерті Гол. Отамана Симона Петлюри.

У Дітроїті відбудеться рідношкільний З'їзд

Дітроїт. — В численних місцевостях Америки існують вже школи українознавства, які школом національного виховання і навчання української мови та інших предметів українознавства, зберігають нашу мову від денационалізації.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ“ ВІДБУДЕТЬСЯ В САН-ФРАНСІСКО Сан-Франціско, Каліфорнія. — За старанням Відділу УККА та за допомогою Міської Управи відбудеться 25-го вересня ч. р. „Український День в Сан-Франціско“ буде відзначений концерт у Голден Гейт Парку.

FOUNDED 1883

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Address: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Реальне у політиці

Коло 1.600 китайських учених, противників комунізму та визнавачів режиму Вільного Китаю з осядком на Тайвані (Формозі), оприлюднили на повній сторінці „Нью Йорк Таймсу“ з 6 вересня ц. р. „Одвертого листа до американського народу про т. зв. китайські дебати“.

„Колі гітлерівські армії почали свій марш по Європі, — читаємо в Одвертому листі. — Невіл Чемберлен і Чарльз А. Ліндберг твердили, що це — факт і реальність, які треба визнати. Вінстон Черчілль і Френклін Д. Рузвельт відмовилися визнати їх. Коли Японія переселила в 1937 році інвазію в Китай, то деякі американські публіцисти вбачали в тій інвазії невідхильний, хоч і несприятливий, факт. Але ми, китайці, відмовилися визнати його. Нипішні „реалісти“ бачать тільки те, що вони вважають за факти, але відмовляються брати на увагу сучасні факти, які перечать їхнім тезам...“ — тут наводяться різні події, прикриті для Пейпінгу.

Питання, що в політиці реальне, а що нереальне — відоме в усіх часах і в різних країнах. Воно тісно пов'язане з питанням не так лояльності й опозиції до існуючого режиму, як радше — погодження й не погодження з ним, опортуністичного пристосування й боротьби проти режиму. різними методами, залежно від умов. В міжнародній політиці прихильники реальності насправді заступають погляд, що треба визнавати кожний існуючий стан, миритися з ним і „співіснувати“. Це — делікатне окреслення угодовства. Практично, американська закордонна політика визнавала за реальність реакційний царський режим у Росії, а коли прийшли там до влади більшовики — не визнавала їх за реальність аж до 1933 р., коли то заходами Максима Літвінова й під впливом приходу до влади в Німеччині Гітлера — визнало більшовицький режим. Вільнохитайські учені мають рацію, що Френклін Д. Рузвельт відмовився визнати за реальність гітлерівські підйої в Європі і жити в мирі з III Райхом. Це правда, але історичним фактом стало, що Ф. Д. Рузвельт визнавав за реальність правління Сталіна і склав теорію про співіснування двох різних політичних та економічних систем, а нинішня американська державна політика визнає за реальність статус кво в Європі і не піддає під сумнів його нелегальності й несправедливості.

Проблема реального й нереального в політиці близько стосується і нас, українців, та нашої вільнової політики. Існує концепція і появився навіть поважні публікації, які поручають рахуватися з СССР і УССР в ньому, як з реальністю, що до неї треба достосувати свою власну реальну політику. Очевидно — жодна політика не може бути реальною і, навпаки, не існує політики нереальної. Питання тільки, на якій основі спирається політика, — що визнавати за реальність, а що ні. Коли, наприклад, прийняти аргумент, що комуністичний режим на Сході Європи триватиме вічно, бо він західний світ не воюватиме проти нього, ані всередині СССР і, зокрема, УССР не буде революції, ані комунізм не може еволюціонувати аж до демократії, бо це було б різнозначне з утратою посади керівною державною клікою і більшістю її визових ступайок, — то у логічному висновку треба б замислитися з тим режимом, не мобілізувати проти нього міжнародної опінії, а старатися у своєрідному нашому „співіснуванні“ добувати від Москви маленькі концесії для України.

Але чи це була б реальна оцінка ситуації на Сході Європи і чи така політика була б реальною? Навпаки це було б заперечуванням тієї єдиновартісної для нас реальності, як історичні прецеденти про невідхильний упадок імперій, опертих на завойовницький сил, — такої реальності, як немирність живої й туюї нації, — такої реальності, як ідея, реальний чинник у розвитку подій. Нереальною є політика, яка не рахується з неписаним законом історії про короткотривалість всіх несприятливих процесів і яка не рахується з чинником несподіванки, як чинимось реальним. Коли Леся Українка гордо проголосила „контраст спем сперо“, то це не була заява утопічної фантастики. Навпаки, віра в найреальнішу підставу кожної політики, і хто не вірус в реальність справедливих прагнень народу, той не знає, що таке вільновою політика кожного повеноленого народу, сперта на ідеалі, що став реальною політичною програмою, як не на нинішній, то на завтрашній день.

НОВА АМЕРИКАНСЬКА ОПЕРА

Цьогорічний сезон відкривав славний Метрополітальний оперний театр у новому, розкішному приміщенні в Центрі Лінкольна новою оперою американського композитора Семюела Барбера „Антонія і Клеопатра“, був ретто якої написане на основі п'єси славновісного англійського драматурга Вільяма Шекспіра.

Історія цієї опери почалася три роки тому, коли головний директор Метрополітального оперного театру Рудольф Бінг, плывучи на кораблі з відомим композитором Семюелом Барбером, попросив його написати щось для першого сезону в новому приміщенні театру. Барбер, автор „Венеція“, за яку він здобув нагороду Пуліцера, погодився на цю пропозицію.

Почали шукати автора лібретта. Модерні поети відмовилися його писати, і справа притихла на кілька місяців. Але в 1964-му році вона знов виникла. До викінчення нового оперного будинку залишалося трохи більше, як два роки, і композитор заявив, що за такий короткий час написати нової опери він не встигне. На поштіїні прохання Бінга і його помічників він кінцевим чином погодився, припускаючи, що його новий твір грамитимуть у першому сезоні, але не при відкритті. Вирішено, що оперу „Антонія і Клеопатра“ виставлять 16-го вересня 1968 року, таки на відкритті сезону.

Після цього почалася наполеглива праця. Як пишм музичний референт „Таймсу“, Говард Кляйн, „оперу не пишеться щодня, це рідкісна подія, здійснення якої вимагає великої суми грошей і таланту, праці мозку і зусиль мускульних сил соток людей“.

Дума директора Бінга і композитора Барбера з'ясувалося в якусь величезну істоту з тисячами рук, ніг і язиків.

Очевидно, що лібретто треба було зладити на основі Шекспірової п'єси. Це здійснено за 15 днів. Після того взявся до наполегливої праці композитор.

Семюел Барбер народився 1910-го року. Музику почав він учитися на 6-му році життя, а на 7-му році написав свої перші композиції. Цей вундеркінд, мавши 12 років, уже вступив до Інституту Куртіса у Філадельфії. В дитинстві мала на хлопця великий вплив його тітка Луїза Гомер, — співачка з Метрополітальної опери. Вона гостро критикувала діяльні композиції Семюела, які на його прохання виконувала під час відвідин родини Барберів. Вона не раз йому казала: „Пиши лише те, що думаєш!“

Бінг і Барбер погодилися на тому, що в новій опері головну роль має виконувати співачка Леонтіна Прайс, яка має голос „славної скрипки Страдіваріуса“.

Третьюю особою, що почала працювати над оперою „Антоніо і Клеопатра“, був славний італійський режисер Франко Зеффіреллі, який у 1964 році ставив „Фальстафа“. Він дав багаті цінні поради авторів лібретта і впродовж двох тижнів щодня відвідував Барбера.

Барбер закінчив оперу цього року навесні. В її постанові буде повністю використана величезна сцена нового театру, що має 116 ступіньбінжів. В старому будинку опера виставляла 70 осіб. Орестра складалася з 75-х осіб, не рахуючи музикантів „цені і тоза тею“. В новій опері виступитимуть 50 артистів, 200 статистів — римляни, сенатори, єгиптяни, араби і жидів — і численний балет. Оперовий хор, що складається звичайно з 78-ох осіб, буде збільшений 32-ма голосами. В новій опері братимуть участь пара верблюдів, четверо коней, кілька дівчат і кіз. Зеффіреллі заявив: „Це є велика опера — одна з найбільших, які я знаю. Ми ніяк не могли б виставити її в старому будинку“.

Диригентом буде Томас Тіпперс, який два роки тому пустив це велике діло в рух. Перша загальна проба цієї грандіозної вистави відбулася 15-го серпня. Шіпперс керував сотками людей, які не зводили очей з його бачити. Композитора Барбера не було на цій пробі, бо він у той день викінчував музику для балету.

Перша вистава „Антонія і Клеопатри“ 16 вересня. Чим ближче до цього дня, тим менше звертають уваги на композитора, бо на перше місце виходять артисти, оркестра, хор, балет та режисер. Під час прем'єри композитор пасивно сидітиме в ложі.

Як бачимо, Барбер написав нову оперу, заховавши директором Бінгом. Може бути обережним. „Невдахи“ мають свою гордість і не хочуть, щоб їх називали кволими чи слабодухами. Вони, попри всі свої невдачі, хочуть — і здатся, мусять — такі вірити в себе. Коли б вони втрапили цю віру — їм нічого не осталося б. Тому вони шукають когось, хто змінив би бідні вогниці цієї віри в себе якись добрим словом. Тож великою помилкою є питати таку людину: „Навіщо ти це зробив? Ти ж міг перебачити, що так станеться. Треба було логічно міркувати“.

Цього п'єсою не можна казати. Ці слова спричиняють біль. Вони й без вас знають, що їм не повелося... в котрий то вже раз? Вони хотіли почути від вас зовсім щось інше: добре, сердечне слово. Може так: „Не журись, це все можна направити“. Або: „Це зовсім не так трагічне, як здається, побачиш, що все це добре скінчиться“.

Можливо, що такі ваші слова звучать вам самим надто оптимістично, і ви в ім'я правди не можете їх сказати. Але чи легко знайти „абсолютну правду“ в людських взаємовідносинах? Хто її забгане і як до неї дійти?

Правда, як це легко сказати: я цього не зробив би. Можливо, будучи собою — ні — але хто знає, який він був в його положенні? Бувають різні обставини і різні підходи до справ. Скріпкувати чимось поведінку так легко... Знайти слова зрозуміння — куди важче. Деколи хочеться сказати

ОДНЕ ДОВРЕ СЛОВО...

С — кажуть — люди, яким „не ведеться“. І то постійно, сказати б — хронічно. Що б вони не почали, що б не робили — їм завжди якось „не вдається“ або „не виходить“. Навіть, коли вони мають найкращі наміри зробити щось добре, що давало б їм самим вдволення — навіть тоді щось завжди „стане впоперек“ їхній стежці. І вони, замість робити, як люди кажуть, „розумно“ — роблять навпаки. І тоді постає ще одне розчарування, що одне непорозуміння. За якоюсь там з черги невдачею до людини прилипає назва „невдахи“ — і зостається назавжди.

Люди, яким „не ведеться“, не завжди бувають обдерті й голодні. Вувають між ними й добре влягнені і ситі, бувають такі, що займають добрі становища. Коли ви їх не знаєте, а тільки бачите ззовні, вам може навіть ніколи не прийти на думку, що ця людина мучиться. Біль душі годі порачити, а проте цей біль може бути дошкульний...

Ці люди не завжди говорять про свої труднощі — бо хіба ж легко відкривати душу, що болить, — але вони завжди шукають одного: шукають людини, що зрозуміла б їх. Ім понад усе треба зрозуміння. Ім треба малої частинки велетенського почуття, яке хтось називав поетично „всесобіймаючим милосердям“.

Однак, з словом „милосердя“, як і з висловом співчуття взагалі — треба бути обережним. „Невдахи“ мають свою гордість і не хочуть, щоб їх називали кволими чи слабодухами. Вони, попри всі свої невдачі, хочуть — і здатся, мусять — такі вірити в себе. Коли б вони втрапили цю віру — їм нічого не осталося б. Тому вони шукають когось, хто змінив би бідні вогниці цієї віри в себе якись добрим словом. Тож великою помилкою є питати таку людину: „Навіщо ти це зробив? Ти ж міг перебачити, що так станеться. Треба було логічно міркувати“.

Цього п'єсою не можна казати. Ці слова спричиняють біль. Вони й без вас знають, що їм не повелося... в котрий то вже раз? Вони хотіли почути від вас зовсім щось інше: добре, сердечне слово. Може так: „Не журись, це все можна направити“. Або: „Це зовсім не так трагічне, як здається, побачиш, що все це добре скінчиться“.

Можливо, що такі ваші слова звучать вам самим надто оптимістично, і ви в ім'я правди не можете їх сказати. Але чи легко знайти „абсолютну правду“ в людських взаємовідносинах? Хто її забгане і як до неї дійти?

Правда, як це легко сказати: я цього не зробив би. Можливо, будучи собою — ні — але хто знає, який він був в його положенні? Бувають різні обставини і різні підходи до справ. Скріпкувати чимось поведінку так легко... Знайти слова зрозуміння — куди важче. Деколи хочеться сказати

Нарешті Стебельський, що любить говорити латинськими й німецькими приказками, запитується: — „Що ж це, Боже? Чи наслав Ти останній день?“, — не діставши відповіді ні від кого, бо арештанти „хрестилися та молилися над трупом“, — сказав полатині: „Нехай пропаде чоловік, нехай росте людиність!“

Оця людиність — це головне для Франка, а не класова боротьба, як підкреслюють совєтські літературознавці. Франко зображував у своїх творах в першу чергу суспільну людину, якою є герой новелі „На дні“, яка, як і Франко, „могла видрапатися на висоту, де видно світло, де пахне воля, де ясноті вселюдської ідеалі“ („Лещо про себе самого“, I, ст. 28, київське видання), і яка хотіла працювати для тих, що їй допомогли туди видрапатися.

У нас деколи недоцінюється змагання до соціальної справедливості, бо в нас давніше і тепер на перше місце вибивалась і вибивається справа національної волі. У Франка проблема соціальної кривди в перших роках його громадської й літературної праці стояла навіть перед національною волею, яку скорше зможе здобути соціально вивольнена українська людина, як думав молодий Франко. Але він ніколи не резигнував із вимоги самостійної України, і в 1880 році написав пісню „Не пора, не пора, не пора мовкаєві й ляхові служити“. Цю програму обороняв він і пізніше, про що буде мова в своєму місці.

Наведені рядки написали ми на те, щоб легше

ГОЛОСИ ЗІСТАВІ

ЩЕ ПРО НАЗВУ КРАЇНИ, В ЯКІЙ ЖИВЕМО

Допис ред. Б. Романенчука на тему назви країни нашого поселення (США, 3-ДА, ССА; „Свобода“ з 2-го вересня 1966) належно знайде живий відгук між читачами. Затворника у ній, дуже наболіла справа дискусії — вже довгими роками на сторінках нашої преси, зокрема у „Свободі“ десь від 1952-го року.

Ніхто нині, мабуть, не сумнівається у крайній потребі утворити українську назву країни, яка нас прийняла, як теж у тому, що назви, яких ми для неї тепер живимо, є неточні та незадовільні.

Більшість із тих, хто цікавиться цією проблемою і хто передумав уживати та пропонувані назви для USA погодитися, думаю, із пропозицією вживати слова „стейт“, для англійського ватеса замість дотеперішнього „штат“ (запозичення з німецького через російську мову) чи „держави“ (неточний переклад). Коли хочемо мусимо позичити назву, позичаймо її у формі, що найближче до оригіналу, а не з других чи третіх рук.

Пропозицію вживати назву „стейт“ зробив та обгрунтував з правничого боку д-р Юрій Старосольський, чл. в 1952-му році „Свобода“ (ч. 46). Ця назва відзначає історичну та політичну унікальність цих адміністративних одиниць, подібно як у випадку „кантонів“ у Швейцарії.

Ред. Романенчук порушив, однак, тільки одну частину проблеми назви. Коли ми хочемо поліпшувати й нормалізувати нашу назву для USA зробимо це повністю, а не тільки частинно. Я маю на думці перший термін повної назви, а саме United. У згаданому дописі не обговорено декількох можливих перекладів цього слова, натомість автор пропонує прийняти як норму „сполучені“ стейти.

Із дискусій у пресі видно, що вже давно деякі дискусанти зауважили неточність цього перекладу. Як ліпше відповідники для united запропонувано отже: злучені, з'єднані, з'єднані та об'єднані. Прослідивши уважно житок цих синонімів, побачимо, що вони далеко не тотожні значенням. Слово „сполучений“ і його похідні вживаємо (подібно, як і прикметник „злучений“) головню для конкретних, реальних об'єктів, наприклад, дві річки, сполучені каналом, сполучити електричні дроти, сполучка двох атомів, сполучня (або — злучня) не український відповідник для англійського clutch (в антомобії).

Коли ж говоримо про абстрактні поняття, вживаємо слів — з'єднати, об'єднати, наприклад, дві організації об'єднуються (не — сполучуються), товариство об'єднує одноючців і под. Подібно відірвання значень бачимо теж дуже наглядно в польській мові: Stany Zjednoczone (USA), але: następująca spójrzona (англ. connected vessels).

Тому, що слово „з'єднаний“ — новотвір, створений, мабуть, ad hoc і то на думку деякого недолугий і невдалий, залишаються нам, отже, тільки прикметники: з'єднаний і об'єднаний. Тут повинна ршати думка та послідовність. Коли перекладаємо: United Nations як Об'єднані Нації, United Arab Republics як Об'єднані Арабські Республіки, United Kingdom як Об'єднане Королівство, то чому ж не перекласти послідовно United States як Об'єднані Стейти.

Тоді також можемо послідовно перекласти президентську промову про „State of the Union“ як промову про „стан Об'єднання (не Союзування, Союзу, чи Федерації)“. Ілюстрацією поправного вжитку обох синонімів може бути речення: „Два стейти із Об'єднаних Стейтів Америки не є територіально суміжні, ані сполучені з усіма іншими“.

На кінець треба підкреслити, що обов'язок утворити українську назву країни нашого поселення лежить на обидвох наших наукових інститутах. Дотеперішній вжиток назов: НТШ у ЗДА та УВАН у США де найкраща ілюстрація „мояго Збруча“. Тому, що ні одна, ні друга назва не є науковою точна та мовно задовільна, тут є прекрасна нагода показати, що ми є соборниками не тільки на словах. У мене немає сумнівів, що коли обидва наші наукові товариства договоряться і приймуть одну нову чи поліпшену назву для USA всі українці вільного світу підуть за їхніми рекомендаціями.

Іжк. Анатоль Вовк Rahway, N.J.

ФРАНЦУЗЬКА СТАТТЯ ПРО ПЕТЛЮРУ

Париж. — В найновішому 24-25 числі Франко - Українського Бюлетеня на ліпнє надруковано статтю французького письмення Ка Алена Дероша про Симона Петлюру, що була оригінальною промовою автора під час святкування 40-річчя від дня смерті Голового Отамана в травні ц. р. в Парижі. Стаття прикрашена світлинкою Голови Української Народної Республіки. Далі в журналі надруковано праця професора Едмонтонаського університету Богдана Воцюркова прр Прагослану Церкву в Україні від 1953 року. З актуальних матеріалів Франко - Українського Бюлетеня приноситься звітлення про протестатейні віче українців в Оттаві проти арештування письменників в Україні. Про мавиці і здобуття історичного матеріалу пише професор Мюнхенського університету Ж. Штатгюллер. В мистецькій частині журналу с французькі переклади новел Євгена Гуцала, хроніка, рецензії (в тому французькі рецензії на фільм „Тіні забутих предків“) і інші журнальні матеріали.

ЛУКА ЛУЦВ ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІАЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(69)

Автор співчував ї останній істоті серед нещасливих мешканців в'язничної клії — Бовдурові, який перетворився в людину-звіря. Бовдур — це отупіла істота, без найменшого людських рис. У нього в тюрмі тільки одне бажання — наїстися, напийнати свій шлунок навіть ціною людського життя. Андрій Темера віддав свій харч Бовдурові, який жадливо кинувся їсти. Темера сказав в'язням, що він має гроші, і Бовдур з цього скористав, пізнавши убийни товариша. Андрій Темера-Франко не оскаржує Бовдура, бо знає, що жадливі умови праці й побуту, недовір'я вічні докори та нещасливе особисте життя породили в душі цієї людини болізне почуття образи і ненависті до людей. Франко висловив свій погляд на це в одній своїй поезії такими словами:

Не в людях зло, а в путях тих, Котрі незримим вузлами Скрутили сильних і слабих З їх мукою і їх ділами.

Ось сцена після убивства Темери:

„Бовдур клячів над трупом і вдивлявся в його бліде, це й по смерті хороше лице. І дивна зміна робилася з Бовдуром. Його власні риси, бачилось, м'якли, лагідніли... З очей щез гнилий блиск світлого порохна... Понурі, гнівні складили на чолі вирівнювалися... Здавалося, немов наново людський дух вступає в те тіло, що досі було мешканням якогось біса, якоїсь дикої звірячої душі. І нараз слюзи градом покопилися з Бовдурових очей... Він лицем припав до кривавого Андриєвого лица і важко-важко заридав.“

— Братчику мій! Що я зробив з тобою! За що я тебе віку збавив? Свята, ясна душечко, прости мені нелюдів! Що я зробив, що я зробив! Господи, що я зробив!“ (ст. 381).

Поліцейські й арештанти в камері були „мов причаровані тою потрясаючою картиною і слухали Бовдурового голосіння“. Коли ж наказали йому встати від трупа, він „підвів очі і гнівно, болізно поглянув на них“.

— Прокляття на вас, посяпани! — сказав він. — Адій! — і він приложив руку до зівачої рани Андрия, переділюючи її долонцею в півперек на дні половини, — адій, оце моя половина, а оце ваша половина! Це моя, а то ваша! Не бійтеся, тутки я спокуюту за обі, але там є ще Бог, справедливий, то він буде вміти розпізнати, котра моя половина, а котра ваша!“ (там же. 381-382).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ

було зрозуміти, чому редактор „Зорі“ О. Партицький з насміхом прийняв цю прекрасну новелу, пишучи про автора її як про відомого „з численних розправ судових у справах соціалістичних“ і радичн Франкові відмовитись „і від описування таких покидьків суспільства і від своїх соціалістичних переконань“ (Кобилецький, ст. 88). Що інше соціалізм, а що інше оті в'язні в тюрмі, які сидять місяцями, чекаючи на те, що влада зволить їх із ними зробити, хоч не мають за собою жадного злочину. О. Партицький несправедливо оцінив Франків твір.

Ми вже згадували, обговорюючи повість „Петрії і Доббушукі“, що обидва герої „Лель і Полець“ (1887) сиділи в тюрмі і там від діда-в'язня Семка Тумана довідалися про законні ним скарги. Дід пмстився на своїх кривдниках і дістався до тюрми, куди попали і малі злочинці Надко і Владко Калиновичі. „Була це казиза зовсім малих розмірів, мала заледве шість кроків здовж і чотири виширки. Попід стінами по обох боках вікна стояли два тапчани, один застелений, а другий з голих дошок“ (XI, А, ст. 47).

Лесятірничих злочинців віддав керкермайстер „під опіку“ діда Семка, настрашивши їх такими словами: „Ну, майтеся добре! А не забувайте, що дід Семко б'є в п'яток людей однієї ночі і що він сліпий, а як б'є, то не бачить, куди б'є. Сподіваюсь, що й вам догодить“ (там же, ст. 48).

Д-р Зенон Р. Винницький

ШЛЯХОМ ТУГИ ЗА ЯСНИМИ ХВИЛИНАМИ

(До ювілею проф. В. Радзкевича)

Незабаром обріє високо-різні Львівсько-Томашівського Розточчя в Україні покрис знову осінні своїми чудовими, пастельними колорами. Тоді осінні, золоті промені сонця шукатимуть там 17-го жовтня 1966 року за-селом Вишнею Малюю. Во' вісімдесят років тому народився там Володимир Радзкевич, видатний син Львівської землі, який від початку нашого сторіччя від українську середньо-шкільну молодь у Західній Україні, а опісля у країнах вільного світу, назустріч ясним хвилинам, коли, як пише він у восьмому виданні своєї „Історії української літератури“ (Нью Йорк, 1964), український народ заживе вільним життям у своїй власній, від нікого незалежній державі.

Буде знову золота українська осінь в околицях Львова. Але тепле, осіннє українське сонце там, ні, хочодній осінній вітер, що граміє сумно за віком українських людей тепер у колишній країні ірокезів, у Клівленді, Огайо, де впродовж останніх п'ятнадцяти років живе заслужений український педагог та історик української літератури, не знайде вже ніколи рідного села Володимира Радзкевича. В 1939 році московсько- більшевиздкі окупанти України зруйнували його йсусідні хутори, влаштувавши там артилерійський полігон. Немає там сьогодні української церкви, що її парохом був, його батько, о. Петро Радзкевич, ні старої сільської псалодії, де про рідню клопоталася його матуся, пані Володимирівна.

Між країною великих озер, де в неділю, 11 вересня 1966 року, українські люди Клівленду вшановуватимуть разом з усіми українцями у вільному світі свого корифея, і містом, Львовом, де довгі роки (1908-1939) навчав він в Академічній гімназії, існує тепер велика духовна барикада, за якою ворог нищить українську культуру. Володимир Радзкевич є її невід'ємною часткою. Немає сьогодні вже й Академічної гімназії у Львові. Во її в 1939 році московський окупант „визволив“ і ліквідував. Тому Вишенька Мала й Львів з академічною гімназією зустрічатимуть мовчанкою 80-літній Володимира Радзкевича.

Та 11-го вересня та 17-го жовтня цього року тисячі колишніх учнів і студентів професора В. Радзкевича у вільному світі об'єднаються своїми думками у Вишнійчій малій з тінями цього села та незабутніх предків і земляків людини, яка в часі між двома світовими війнами була ідейним провідником українських учителів середніх шкіл у Західній Україні під польською окупацією. В цих днях тисячі українських людей в Укра-

їні та на всіх континентах бачитимуть знову серед образів минулого Львівську Академічну гімназію при вулиці Рутівського ч. 22, а опісля при вул. Дьва Сапінги ч. 14, чи її філію при вул. Пенарській ч. 19, де працював і провадив свою педагогічну й наукову діяльність сьогоднішній духовий корифей українців Клівленду.

Зацікавлені стихійно постійним зростанням сили української науки, працював він також доцентом катедри української літератури Львівського Державного Університету ім. Івана Франка, що її в роках 1939-1941 очолював академік Михайло Возняк. Працював він тоді також старшим співробітником Академії Наук УРСР. Був він знаменитим прикладом українського професіоналіста - громадянина. Коли 25 років тому, український народ доказував свою державно-творчу зрілість, Володимир Радзкевич крокував із своїм народом назустріч ясним хвилинам. Він став членом Тимчасового Державного Правління України, що його створив дня 30 червня 1941 року Ярослав Стецько.

Коли проминула буря другої світової війни й Україну охопили знов імперські обручі червоної Москви, прибув він у вільний світ, щоб по цьому боці кинути у вир розбудови української шкільництва і збагачувати ум і душу української молоді скарбами рідної науки й культури, щоб могла вона продовжувати його цін, якому віддав він ціле своє творче життя. Довгі роки працював він директором чи учителем українських шкіл у Карльсфельді біля Мюнхену, у Берхтсгадені у Філадельфії та в Клівленді. Ювіліт є дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка. Вітається він званням почесного члена Співки Української Молоді Америки.

Бібліографічний реєстр його наукових і публіцистичних праць збагачується новими творами його пера ще й сьогодні в 1966 році. Незабаром появиться його чергова історична повість з часів Паліпцінів. Й крокує він даліше невтомно із своєю громадою. У квітні 1966 року виступив він в обороні українських літературних робітників у Києві, що їх переслідують беззастанно московська влада в Україні.

Хоч проживав він у вільній країні Америки, його серце живе даліше поміж українськими селянами Львівської Землі та в мурах

Закінчення шкільного року суботньої школи відбулося 4-го червня. Сидять (зліва): інж. Е. Карняк, Посіф Проданюк, Лідія Козак, Павлина Проданюк, монс. О. Ст. Княп, парох Лев Дорон, Олена Карняк-Бенцаль, інж. Роман Смулка, Петро Піншко, Дмитро Татарин, голова Батьківського Комітету.

В неділю, 18. вересня 1966 р.

о 12-ій год. дня на Українським Православним Цвинтарі в Бавид Бруку, Н. Дж.

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА НА МОГИЛІ БЛ. П. Д-РА ЄВГЕНА ПРИХОДЬНО

Добїд автобусом з стації Porth Authority о год. 9:15 і 10:30 ранку.

Дружина — Д-р ТАТІАНА ПРИХОДЬКО
Дочка — МАРІАНА ЗАДАЙНА з чоловіком

ПОВІДОМЛЕННЯ

Заступник Головного Предсідника УНСОюзу і директор Канадської Капцеларії УНС

БОГДАН ЗОРИЧ

ВІЗДИТЬ В ОРГАНІЗАЦІЙНУ ПОЇЗДКУ НА ЗАХІД КАНАДИ в СУБОТУ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1966 р.

І перебуватиме в: Бритійській Колонбії — 3 тижні; в Альберті — 3 тижні; в Саскачевані — 10-15 днів; і Манітобі (Winnipeg) — 2 тижні.

Завданням ділової поїздки директора Канадської Капцеларії УНС — це закріплення організаційної праці Відділу УНСОюзу в Західній Канаді, нав'язання живих контактів із українськими церковними і громадськими організаціями, та зреалізування конвенційних постанов відносно Канади.

Головна Капцеларія: 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303, Телефон: 233-5762

Богдан Зорич: 18 Leland Avenue, Toronto 18, Ont., Canada

Увага! БЕРЕЖАНЩИНА! Увага!

Отсим повідомляю Громадянок і Громадян міста і повіту Березани, що:

в неділю, 11. вересня 1966 р.

о год. 1-ій по пол. в меншій залі Українського Народного Дому (партер) при 2-ій Евіно, між 8-ою і 9-ою вулицями в Нью Йорку

Надзвичайні Загальні Збори Комітету „Видавництва Березани“

В НАГЛИХ СПРАВАХ.

- Порядок наради:
1. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
 2. Короткий звіт з діяльності Комітету, виголосить Голова К-ту.
 3. Звіт з діяльності Редакційної Комісії К-ту.
 4. Звіт з підготовки та по випускненню до друку І. Частини Хроніки — автор д-р В. Вемко. Звіт, як далеко вже поступила підготовка до друку ІІ. Частини Хроніки, дописи з терену Поніту. Звіт здасть п. д-р В. Бородайко, який по смерті с.п. д-ра В. Вемки завідує тою частиною.
 5. Звіт Касира К-ту п. Грінака.
 6. Звіт Секретаря К-ту п. Клетора.
 7. Вибір Голови Комітету і двох Містоголов, або перивібр К-ту.
 8. Вибір Контрольної Комісії К-ту.
 9. Удлення абсолютної уступуючому Голові Комітету Е. Манацькому.
 10. Внески і запити.

ЗАПРОШУЮ НА ЦІ НАДЗ. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НЕ ТІЛЬКИ ГРОМАДЯН МІСТА І ПОВІТУ БЕРЕЖАНИ, АЛЕ ТАКОЖ І ОКРУГІ БЕРЕЖАНИ ТА ГОСТЕЙ.

Діючий Голова Комітету: **ЄВСТАХІЙ МАНАЦЬКИЙ** Містоголова.

ІВАН ЦІРКА З ТОРОНТА УФУНДУВАВ АНГЛОМОВНУ ЕНЦИКЛОПЕДІЮ ДЛЯ МАНІТ. УНІВЕРСИТЕТУ

Вінніпег. — Іван Цірка, українсько-канадський піонер із Торонта, 82 роки, перелав до Департаменту Славистки Манітобського університету суму \$ 40 на закуплення найбільш потрібних книжок для доповнення української колекції в бібліотеці Департаменту. За ці гроші придбано для Департаменту перший том англійською мовою „Енциклопедії українознавства“ за редакцією проф. Вол. Кубійовича, „Православний словник“ Ол. Голоскевича (дев'яте видання, Лондон 1961) та „Словник нук літературознавчих термінів“ В. М. Лесина й О. С. Пулиця (друге видання, Київ 1965). Ці книжки, як теж і попередні на суму \$ 100, що їх пожертували пан Цірка й МУН Канади, присвячені пам'яті Тараса Цірки, сина, що помер трагічною смертю у Вінніпегу.

Цією дорогою складаю сердечну подяку батьківським піонерам й Управі МУН за ці пожертви на „нев'яучий вінок“ Тарасові Цірці, колишньому студентові Манітобського університету.

Я. Рудницький
голова Департаменту

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ ШКОЛА в ПАССЕНКУ, Н. Дж.

НАВЧАННЯ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО, СКРИПЦІ ТА ТЕОРЕТИЧНИХ ПРЕДМЕТІВ

починається з днем 12-го ВЕРЕСНЯ 1966 р.

Зголошення приймають учителі: фортепіано: О. ЧИПАК, тел. 684-3203 скрипка: В. ЦІСНИК, (212) VI 7-2566

ЛЕВ ТУРКЕВИЧ

В п'яту річницю смерті бл. п. ЛЬВА ТУРКЕВИЧА, вишла з друку книжка ПРО ЙОГО ЖИТТЯ І ТВОРЧІСТЬ.

Розміром 9" x 6" і є на 353 сторінки, та до 100 світлин. Ціна \$8.00 в м'якій обкладинці, \$9.50 у твердій обкладинці.

Замовлення з готівкою (чеком або моней ордером) — просимо слати на адресу:

LUBA LEWYTSKA
135 Brunswick Ave. Toronto 4, Ontario, Canada

Д-р РОМАН ДИКИЙ

старший інструктор при Гагіеманні Медичним Інституті

ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ПЕРЕНЕСЕННЯ СВОЄЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ з днем 6-го вересня 1966 року на нову адресу:

5213 North Broad Street Philadelphia, Pa. 19141
Телефони: DA 4-8637 або SA 4-4021

Години прийняття: у понеділок, вівторок і четвер від 5-8 веч. а в суботу від 9-11 рано

НЕДІЛЯ, 11-го ВЕРЕСНЯ 1966 р.

Год. 1:45 по пол.

ВЕЛИКІ ФУТБОЛЬНІ ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ

Площа: IRONBOUND FIELD Вілсон Еве., Ньюарк (DownTown)

Клівленд готується до ІХ Конгресу УНКА

Суспільно - громадське життя нашого міста децю покращилося. Несуттєві суспільні переки та групові непорозуміння починають поступовно зникати, а на перше місце висуваються загально - національні, а не групово - партійні інтереси.

Цю загальну поправу до кращого треба завдячувати кіляком визначним, з громадським сумлінням, одином на чолі з д-ром Грушківцем та д-ром Подригулою, які підготували грунт і відповідну сприятливу атмосферу в громаді, що дало можливість відбути загальні збори Українських Злучених Організацій — Відділу УНКА на широкій консолідаційній базі з участю представників усіх прошарків нашої громади.

Загальні Збори відбулися 23-го квітня 1966 р. на яких на голову УЗО-Відділу УНКА в Клівленді вбрано мец. Степана Волянника, а на членів Управи наступні особи: пп. Базарко Володимир, адв. Бойко Андрій, Дубас Євгенія, Зеньчак Тарас, Камінський Василь, Логошнік Василь, Поглід Микола, Попович Іван, д-р Тимків Михайло, проф. Шмагала Тарас і проф. Яремкевич Юра.

Новообрана Управа скликала на 4-го червня ширші сесії Управ усіх това-

риств і організацій нашого міста, які повністю одобрив консолідаційну ініціативу вище згаданих громадян.

6-го серпня скликало сесії платників національного датку для вибору нових делегатів на ІХ-ту Конвенцію УНКА, на які на жаль, не явилось вимагане число платників НФ.

На день 27-го серпня Управа УЗО - Відділу УНКА скликала делегатів всіх наших організацій для вибору представників на ІХ-ту Конвенцію УНКА.

Представник централі УНКА мгр Іван Базарко зreferував зібраним розвиток УНКА та його працю від початку його існування по нинішній день, а опісля дав представників усіх відповідей на запити приязних.

Після його доповіді присутні представники місцевих організацій вибрали двох делегатів і одного заступника на ІХ-у Конвенцію УНКА, чим і закінчилиши ширші сесії.

Є надія, що консолідована громада принесе більше користі загально - національній справі, чим це можна було б зробити роздрібно, бо незаперечною правдою є, що тільки з'єднано можна довершити багато більше і корисніше, чим одином.

Ватикан закликає єпископів перевірити доктринальні непорозуміння

Ватикан. — Ватикан звернувся до Конференції Римокатолицьких єпископів з порадою в справі десяти доктринальних проблем, які є неточно інтерпретовані. З поінформованих джерел подають, що ці питання відносяться до справ моралі і до подружніх справ. Мист до єпископів підіслав кардинал Альфредо Оттавіані, голова Пальської Конгрегації для Справ Догми і Віри за повною згодою Папи Павла VI.

Конференція єпископів повинна переслати Ватиканові свою опінію в заторкнених доктринальних справах до Різдва. В листі кається, що після останнього Ватиканського Собору в теологематичні елементи теологічних тайн, головню сповіді і Причастя, применшення догми про первородний гріх, намагання насвітлювати мо-

ральність з релятивного погляду, небезпечні думки про справи подружжя і статі і надто особове пояснення декретів Собору про єдність усіх християн.

Гічні дискусії висуно знадто світського і життєвого і це принесло деяку дезорієнтацію між католиками. Єпископи повинні пояснити вірним, що деякі справи вимагають тільки теологічного пояснення і не можуть бути дискусювані з світською становища. Внаслідок цієї світської інтерпретації вкралася непорозуміння в такі доктринальні справи, як відкинення біблійної інспірації, історичний поступ і божественний початок людської душі, втягування Церкви у справи, що можуть мати різне насвітлення, відкинення ідеї існування абсолютної правди, християнський гуманізм, намагання

БАЛЕТНА ШКОЛА РОМІ ПРИНІМІ-БОГАЧЕВСЬКОЇ

Балет — Ритмика Укр. танки OR 7-1187 133, 2nd Ave., N.Y.C.

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

У СТОЛИЦІ НІГЕРІЇ ЛЯГОСІ ВІДБУДЕТЬСЯ В ЦЬОМУ МІСЦІ конференція представників 4-ох тамошніх районів (адміністративних одиниць) — щоб вирішити, чи Нигерія має залишитись федеративною республікою з названими автономними провінціями, але такі, як одностайна держава, чи розпадеться на окремі 4 держави", за племенним поділом. Нигерія нараховує 55 мільйонів населення, що перевищує населення Єгипту, Алжиру й Котго разом підсумоване, однак ту країну розкладає відосередковий племенний фанатизм.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ РЕКОРДОВИЙ ВРОЖАЙ пшениці цього року в Канаді, бо аж 800 мільйонів бушлів, на 18 відсотків більший, як 1965-го року, коли Канада збрала 678 мільйонів бушлів пшениці, і на 10 відсотків більший від рекордового збору пшениці в 1963-му році, коли зібрано 723 мільйони бушлів. Канада зможе виконати свої зобов'язання щодо проданої пшениці СССР, комуністичному Китаю, Великій Британії, Японії та іншим державам. Але збір пшениці залежний ще від погоди, бо минулого року впа завчасно сніг і знищив 82 мільйони бушлів пшениці.

В СОРОК ДНІВ СМЕРТІ нашого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА І ТАТА бл. п. Миколи Захаровича КАРПИНІЧА

буде відправлена П А Н А Х И Д А в суботу, 10. вересня 1966 р.

в год. 10-ій рано на Українському Православному Цвинтарі в Бавид Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті: **НІНА** — дружина **ЛЕОНІД** — син з дружиною **ДЖОЕН ВОЛОДИМІР** — син **ЕЛІНОРА** — донька

Передають всім Приятелям і Знайомим сердечну подяку за їхню поміч, вислів співчуття та розраду в час великого горя і розлуки.

В ТРЕТІЙ ВОЛОЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ мого Найдорожчого Мужа бл. п. МИХАЙЛА ВОРОБЕЦЬ

буде відправлена СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ у вівторок, 13. вересня 1966 р.

в год. 8-ій рано в Церкві ПІВНОГО БОЖОЇ МАТЕРІ в Озон Парку, при 87-ій Евіно і 87-ій вулиці. Просимо Родичу, Приятелів і Знайомих про молитви за спокій Його Душі.

Дружина — **КАТЕРИНА** Брат — **ГРИГОРІЙ** Сестра — **ПАВЛИНА**, в Краю

Замість квітів на свічку могилу бл. п. ЛЕСІ з ЛЕВІЦЬКИХ ОСТАПОВИЧ

складаємо 10.00 доларів на цілі Українського Католицького Університету у Римі.

Д-р Володимир і Люба **БОДНАР** Клівленд, Огайо

Ділюсь глибоким смутком з нашими Рідними, Дружми і Знайомими, що дня 3-го вересня 1966 р. упокоївся в Бозі по короткій недугі, наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО І ДІДУШКО

бл. п. д-р ПЕТРО ГАЙДУЧОК

Приблизно горем запрошено на обрядові похоронні відправи, ПАРАСТАС І ПАНАХИДУ в середу, 7-го і 8-го вересня о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 801 Springfield Ave. Ньюарк, Н. Дж.

ПОХОРОН в п'ятницю, 9-го вересня 1966 р. о год. 9-ій рано з того ж пох. заведення до церкви св. Івана Хрестителя, де відправиться Служба Божя, а відтак на цвинтар.

В глибокому смутку: дружина — **ГРЕНА** син — **БОГДАН** і **ЛЕВ** сина — **НІНА** внуки — **ЮРІЙ**, **ЛЕОНІД** і **НІНА**

Праця HELP WANTED MALE

WIRERS AND SOLDERERS EXPERIENCED AND TRAINEES Airconditioned Plant Company Benefits CONSOLIDATED AIRBORNE SYSTEMS INC. 115 Old Country Road Carle Place, L.I. Interviews from 9-12 Sat. only, Sept. 10th.

ASSISTANT FOREMAN Wire Cable Assembly Operators. Must be able to supervise & instruct. Experienced on wiring, cutting, stripping, crimping, machinist not necessary but general knowledge of machines required. Pleasant surroundings. Better yourself with us! Call for interview 989-7510

МАШИНИСТИ Першо-і другокласні. Мусять говорити по-англійськи. Постійна праця, повний час або на кілька годин. Голоситися особисто. M & M PRECISION PARTS COMPANY 345 West Johns Street Hicksville, L.I.

МЕХАНІКИ Precision Sheet Metal Надвичайні бенефіти, висока платня. Постійне zatrudнення. METAL CRAFT INC. Roosevelt Field, Garden City Meadowbrook Pkwy 516 P1 1-5200

МЕХАНІКИ-ЕЛЕКТРИКИ Досвід до праці при виконанні домашніх. Помічник (2) до вилки, домів, без нагляду — \$85-90, для механіка — \$130 на початок. BO 8-9494 Ask for Bill. 67-54 — 73rd Place Middle Village

BRIDGEPORT OPERATORS FIRST CLASS TURRET OPERATORS ENGINE LATHE OPERATORS Immediate openings for above positions in a modern air conditioned plant. 55-hour week minimum. Free Blue Cross & Blue Shield. Sickness & Life Insurance. Retirement plan. Day & night shifts. JET TOOL 307 Silver St. Agawam, Mass.

ОФІСЕТ — ДРУКАР — ЕВСО Мусять мати досвід E. W. Коліор. Платня за годою. Досконала праця. Присми умоовини праці. SOLMAR PRINTING 12 W. 17th St. N.Y.C. WA 9-7170 Суб. і нед. до полудня (516) RO 4-3687

T.V. SERVICEMEN Progressive service company has position available for aggressive service, technicians, excellent wages. Commission. Paid Medical, Life Insurance. BELL-MART STORES 645 Chanceller Avenue Irvington, N.J. Call 201 372-2657

WANTED LAYOUT MAN & FITTER for Structure Steel, Layout Man on Stairs. Must read Blue Prints. Also Structural Steel Detailer. Good pay. Plenty of overtime. Paid Vac., Hosp., & all benefits. OUTERBRIDGE WELDING SERVICE IRONWORKS 747 Fort Reading Avenue Fort Reading, N.J.

DIE MAKERS & PUNCH PRESS OPERATORS Досвідчені. Гарні умовини праці. Багато надпрограмових годин (overtime). Для особистих інтерв'ю, телефонувати щільно тижднем 516 MO 9-4500

LAYOUT MEN Досвідчені при праці (chassis) кабінетах. Повні години праці + надпрограмою. Гарні умовини праці. Для особистих інтерв'ю телефонувати щільно тижднем 516 MO 9-4500

Праця HELP WANTED FEMALE Потрібно досвідчених ОПЕРАТОРОК при Mergow машинах до стертерів. Постійна праця, присми умовини. Newtowne Knitting Mills 86 North 6th St., Brooklyn, NY Tel.: 782-4959

ASSEMBLERS Experienced and Trainees BEL-FUSE 198 Van Vorst Street Jersey City, N.J. 201 432-0463

STENOGRAPHER Exp'd. Able to take shorthand, use elec. typewriter & IBM transcriber. Knowledge general office routine. NE plant loc. CROWN PRODUCTS 2121 Wheatcroft Lane Philadelphia, Pa. P1 4-4452

ЖІНКИ Праця при Production Line Assembly і сортуванні та пакування карток. Досконала нагода, праця від 8:30 — 4:30, всі бенефіти. Julius Pollack & Sons 425 Underhill Blvd. Wysoxet, L.I. WA 1-7810 Платити за Mr. Marco

Юрій Олесницький...

Юрій Олесницький

гої німецької. Раз і другий раз повелось і він зумів дібратись до батьків але за третім разом його перехопили і поставили перед судом. Совєтський суд засудив Юрія Олесницького на п'ять років важких робіт на далекому засланні у Сибіру.

Вояцький однострій може вивольоти з в'язниці

Не світлий час був тоді на волі, бо війна принесла переслідування і нужду, а ще гірше було на засланні. Молодий гімназист тільки і мріяв про те, щоб вивольотись із обіймів сибірського концтабору. Кожна найменша нагода видавалася ласкою і тому він з радістю прийняв вістку про те, що якийсь там екальний польський уряд організує на території Совєтського Союзу польських громадян до армії. Без надуми він зголосився до цієї армії, хоч вже в самих початках мусів перетерпіти вияви шовіністичної нетерпимості від співтоваришів поляків. Але не було іншого вибору, а думку залишатись в концтабурі свободний та ще й залоблений у пригоди характер Олесницького відкидав категорично. Так одного гарного ранку Юрій Олесницький під перекрученим іменем Єжи став членом армії Андерса. З відділами цієї армії перейшов він через Іран в Палестину. Та й чужа йому армія не була мильною за совєтський концентрак. В Олесницького була одна тільки думка, як знайти контакт із своїми людьми. Це однаке виглядало на якусь нездійснену мрію. Ніде й сліду від якогось українського поселення, ніякої можливості контактуватись із світом.

В однострою легіонера

В Олесницького любов до пригод і в нього всі риси авантюриста. Тож і він відколюється від своєї військової частини скме тоді, коли вже в самих початках мусів перетерпіти вияви шовіністичної нетерпимості від співтоваришів поляків. Але не було іншого вибору, а думку залишатись в концтабурі свободний та ще й залоблений у пригоди характер Олесницького відкидав категорично. Так одного гарного ранку Юрій Олесницький під перекрученим іменем Єжи став членом армії Андерса. З відділами цієї армії перейшов він через Іран в Палестину. Та й чужа йому армія не була мильною за совєтський концентрак. В Олесницького була одна тільки думка, як знайти контакт із своїми людьми. Це однаке виглядало на якусь нездійснену мрію. Ніде й сліду від якогось українського поселення, ніякої можливості контактуватись із світом.

Нові пригоди під час пропагандивної поїздки по Америці

На програму фільму так і написано, що у фільмі крім визначних і менше відомих акторів бере участь 25 колишніх вояків французької чужоземної легії. Та на цьому не закінчилась роль Юрія Олесницького у фільмі «Бо Жест». Він так автентично виглядає у однострою легіонера, що фільмова компанія постановила вислати його і ще трьох колишніх легіонерів в пропагандивну поїздку по Америці, щоб сполуляризувати фільм. Юрій Олесницький переїхав 8 стейт, побував у 22 великих містах і всюди його зустрічали репортери, представники телевізії і радіо і найбільше цікава публіка. Всі великі щоденники в цих містах і стейтах пишуть про нього, подають його світлин, розказують про його повне пригид життя. Робимо це і ми для наших читачів. В однострою легіонера він виглядає на справжнього вояка Легії і не тільки виглядає, але й почував у собі новий дух, що колись погнав його на повне пригид життя у французьку Чужоземну Легію.

Ще раз у легіоні, але на фільмі

На цьому пригидницьке життя Юрія Олесницького не закінчується. Він покинув легіон, переїхавши з в і з в о л н и м і відділами французької армії у Париж, а потім з англійськими воя-

ками до Англії. Там знову попав у руки польської жандармерії, був навіть обвинувачений у дезертирстві і призначений на суд, знову переїхав на європейський континент, тим разом не до військового табору, але до переселеного, де віднайшов свою рідню. Знову нові пригоди: з допомогою умовного подружжя дістається до ЗДА, де намагастись зажити спокійно. Але навіть задля такої цілі він кілька разів виїжджає в Європу аж поза залізну заслону, бо там вибрана його життя а з нею він постановив провести свою дальшу життєву путь у спокою і мирі. Та вся ця дальша історія може бути темою для роману про Юрія Олесницького, а для фільмової компанії — зацікавленою у фільмі про легіон вистачала автентичність перебування Юрія Олесницького у чужоземній легії. Від грудня 1965 до лютого 1966 накручували нову версію фільму «Бо Жест» на степах Аризони, де коштом мільйонів доларів вибудовано спеціальну сценерію. Олесницький, як і інші його друзі з легіону дістали знову однострою. Их завдання було не тільки відтворити в легіонерів у групових сценах, але дорядкувати, справляти, надати фільмові якнайбільше автентичності. Те, що перед кільканадцятьма роками було щоденною участю Олесницького, стало тепер наново перед ним на сцені, що передавалася на фільм. Тут він познайомився з режисером, з акторами, між якими відтворив епопею вольної ролі Гад Стоквелл, пізнав закуліс фільмового мистецтва.

В однострою легіонера В Олесницького любов до пригод і в нього всі риси авантюриста. Тож і він відколюється від своєї військової частини скме тоді, коли вже в самих початках мусів перетерпіти вияви шовіністичної нетерпимості від співтоваришів поляків. Але не було іншого вибору, а думку залишатись в концтабурі свободний та ще й залоблений у пригоди характер Олесницького відкидав категорично. Так одного гарного ранку Юрій Олесницький під перекрученим іменем Єжи став членом армії Андерса. З відділами цієї армії перейшов він через Іран в Палестину. Та й чужа йому армія не була мильною за совєтський концентрак. В Олесницького була одна тільки думка, як знайти контакт із своїми людьми. Це однаке виглядало на якусь нездійснену мрію. Ніде й сліду від якогось українського поселення, ніякої можливості контактуватись із світом.

В Гемтремку відбулася мистецька виставка молодих українських артистів

Гемтремк, Міш. (О. М.) — трічі з молодими артистами, крім привітання місто - голови Відділу п-ї Ліді Лазуренко, промовляли: п-ї Дарія Бойчук, Д-р Ол. Марітчук, маестро Ед. Козак і пані інж. Дуб. Всі промови висказувалися з великим признанням для праці і досягнень наших молодих талантів. Від колективу молодих артистів промовила Лідія Обухкевич висловлюючи подяку для Управи 56 Відділу СУА та для ініціаторів і співробітників виставки. Тихокеанські наукові фахівці в Японії висловлюють острах, чи збудування нового каналу вперек Панамі між Тихим та Атлантичними океанами, на рівні тих океанів, щоб їхні води могли сполучитись, не дасть негативних наслідків для водних створінь і прибережних течій. Панамський канал збудований так, що його греблі не дозволяють обом океанам змішувати свої води.

ДЕ ВЕРХИ ГІР — СЯГАЮТЬ ЗІР

Мають свої особливості різні наші вакаційні оселі. Чи це буде відома з різних культурних імпрез «Союзівка» в Кергонзоні, чи в Гантері «Кобзарівка», де часто відбуваються в нашому народному стилі весілля. А випадок згадати ще про одну вакаційну оселю в Гантері, що втішається великою популярністю. Це оселя панства Никифорівки, положена недалеко мальовничої нашої церковці, збудована на збіччі гори Тонер, напроти неї простягається у величній красі ланцюг гір, а внизу котить свої хвилі річка Скогар. Це одне, чим ця оселя відзначається. А по друге: тут почувастесь, як на старокрайовім приходстві, бо оселю управляют атентичні старокрайові «імоеті». Вони стоять на сторожі звичаїв і обычайв добре знаючи нам на Рідних Землях. Тут кава «зі сметанкою» і безтака пахуча, як колись в краю на приходстві. Тут домашнє печиво таке «старокрайове» і немов на празник. По вечері — коли розмова втихас, а одна з імоетей, або принагідний акомпаніатор, засяє до фортеп'яну, тоді нам здасться, що ми в концертній залі. Бо відомий, наш визначний мистець, малар Михайло Мороз, попустиється перед привітанням не своїми образами, що він іх тут в околиці малює. Михайло Мороз співає... І це як-тепером, — високе, «п» тягне. Нічого дивного. Колись він співав як тенор - соліст у Львові в «Вандурстві», в «Сурмі», а в Парижі в хорі Кошиця. У залі розлягаються пісні: «старокрайові», що то іх співали на приходствах, стрілецькі, упиські, оперні арії. Терновий спів Михайла Мороза викликає бурю оплесків і прохання про надатки. Серед звуків пісень, що то їм прислуховується часто і здається неукраїнська публіка, нам здається, що ми найшлися на клаптику Рідної Землі — там, — де верхи гір сягають зір... — така тут рідна, культурна атмосфера. І вона без реклами — ніби магнет притягас сюди українську публіку навіть з далеких сторін ЗДА чи Канади. Бо в Гантері та околиці сгеній місяця, який каже нашій мистецькій, богемській братії тут розкласти свої «штра» і тут шукати творчого натхнення. Ярослав Гриневич

Філадельфія, Честер і околиця готуються до величавого Союзного Дня та зустрічі заслужених союзовців

Філадельфія. — Неділя, 11-го вересня є призначена на переведення Величавого Союзного Дня Філадельфійської Округи УНСОюзу. Початок свята призначено на 12-ту годину вполудне, а офіційна частина пічнетесь о 2-ій по полудні. Свято відбудеться на площі «Карпати» в Честері. Уже сама та назва говорить за себе, що це є гористе і мальовниче місце, яке не одному пригадає дорогу серпентину карпатських гір. На випадок непогоди свято відбудеться в просторих залах Українського Горожанського Клубу при 2817 В. 2-га вулиця в Честері. Управа округного святочного комітету зробила всі заходи, щоб величаво провести цей день. Достойним гостем і головним промовцем буде Головний Предсідник УНСОюзу Йосиф Лисогір. Голова Конфедеральної Комісії УНС Д-р Володимир Галав, який є одним з найвизначніших союзовців на терені Філадельфії, рівнож буде присутнім на святі. Буде там присутній і Головний Радний УНС Іван Оджинський, який зараз старастесь всіма силами про вибір на стейтовою посла до Гарібегу. Головний Радний Степан Гавриш, який є головою округного комітету та спонзором того свята, буде там присутній. З позамісцевих Союзовців діячів заповни своє прибуття Головна Радна Анна Дубас з Ньюарку і голови Округних Комітетів з Алентавану Іван Заворський, з Перт Амбої Михайло Фединшин і з Ньюарку Юліан Баранок.

В Гемтремку відбулася мистецька виставка молодих українських артистів

Гемтремк, Міш. (О. М.) — трічі з молодими артистами, крім привітання місто - голови Відділу п-ї Ліді Лазуренко, промовляли: п-ї Дарія Бойчук, Д-р Ол. Марітчук, маестро Ед. Козак і пані інж. Дуб. Всі промови висказувалися з великим признанням для праці і досягнень наших молодих талантів. Від колективу молодих артистів промовила Лідія Обухкевич висловлюючи подяку для Управи 56 Відділу СУА та для ініціаторів і співробітників виставки. Тихокеанські наукові фахівці в Японії висловлюють острах, чи збудування нового каналу вперек Панамі між Тихим та Атлантичними океанами, на рівні тих океанів, щоб їхні води могли сполучитись, не дасть негативних наслідків для водних створінь і прибережних течій. Панамський канал збудований так, що його греблі не дозволяють обом океанам змішувати свої води.

ПРОДАСТЕ ЧИ КУПУСТЕ? ДОМИ - БИЗНЕСИ - ЛІТНІСЬКА - ПЛОЦІ - ФАРМИ TRIDENT REALTY CO. 98 Second Ave. - NEW YORK, N.Y. - Tel.: 477-6400

ВЧИТЕЛЯМ І СТУДЕНТАМ КУРСІВ УКРАЇНОЗНАВСТВА І ТАНЦІОВАЛЬНИХ ГУРТКІВ НЕОБХІДНОЮ ДЛЯ ЛЕКЦІЙ МИСТЕЦТВА І КУЛЬТУРИ Є БАГАТО ІЛЮСТРОВАНА КНИЖКА М. ПАСТЕРНАКОВОЇ УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІИ видана Союзом Українок Канади. Ціна примірника в твердій обкладинці \$3.50. Можна набути у СВОБОДА, 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Я довіряю своїм пес-тунчикам, які змінили вашу думку, — насміхався Зетар. — приєднастесь до мене? — Так, — відповів хитро Тарзан. — Якщо ви зможете мене перемогти в особистому змаганні!

УКРАЇНЦІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ЗІЗДІ МІКРОБІОЛОГІВ КАНАДИ

Вінніпег. — «Нов. Шлях» з 27 серпня ц.р. повідомляє, що в червні ц.р. у Саскатуї відбувся з'їзд мікробіологів Канади з участю несповна двісті науковців, між якими були д-р Рома Гавірко, із манітоського університету й д-р Є. Рослицький від Державного Дослідного Інституту при університеті в Лондоні, Онт. Співдослідник д-р Гавірко говорив про спільні дослідні над імунохемічним властиво ст я м і певних бактерій близько споріднених із спричинником дифтерії. Д-р Євген Рослицький доповідав про викриття продукції клубничних бактеріями т. зв. бактеріоснівів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 9-го ВЕРЕСНЯ 1966 р. БРУКЛІН, Н. Я. Триквартальні збори Т-ва Запорізька Січ — 325 Відд. о год. 8-11 веч. в УНДомі. На зборах будуть важні справи до поладження та голонне про осінню забаву. — Ст. Благий, рек. секр., В. Клавшин, предс. НЮАРК, Н. Дж. Побір вкладок 371-го Відділу УНС від год. 7 до 9 веч. в Січовій залі. — Ю. Баранок, фін. секр. ПЕРТ АМБОИ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запорізька Січ — 155 Відд. о год. 7-11 веч. в УНДомі, 760 Стейт вул. — М. Фединшин, секретар. СУБОТА, 10-го ВЕРЕСНЯ 1966 р. ФІЛАДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Мир — 324 Відд. о год. 7-11 веч. Просимо прибути і виринити членські вклади. — І. Струк, секр. ШИКАГО, Іл. Збори Б-ва св. Петра і Павла — 220 Відд. о год. 7:30 веч. в Союзному Домі, 1915 Вест 51-ша вул. Проситесь членів прибути на збори, а дозвілків виринити свої залеглості. П. Гут, предс., І. Мелінішин, секр. МЕННІЛ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 349 Відд. о год. 7-11 веч. в домі Мих. Габера. Проситесь членство прибути на збори. Буде обговорена справа предняння членів. — Управа. НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. М. Грушевського — 219 Відд. о год. 7-8 веч. при 675 So. 19th St. Проситесь прибути на збори, виринити свої членські дивиденди. — М. Юров, секретар. ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Даракшівна — 275 Відд. о год. 7-11 веч. в церковній залі, Грін і Су-секе вул. Проситесь прибути на збори і виринити свої залеглості. — Управа.

ПРОДАСТЬСЯ ГРОСЕРНІЯ

під ч. 364 E. 10th St. в Нью Йорку. Зайнтерес. голоситися тел. GR 7-1384 (прив. мешканці) або GR 5-9651 до крамниці.

Real Estate

ДИМ на ПРОДАЖ 4-род. мурований, 2 x 5 кімнат, 2 x 4 кімнат, вел. горділ, \$25,000. 74 Freeman Street Brooklyn, N.Y.

ДОБРЕ ЧИТАТИ ДІЛ ДІТЕЙ І МОЛОДІ СОЙКА-ШТУКАРКА РОМАНА ЗАВАДОВИЧА Ціна — 1 долар Замовляти: СВОБОДА

Funeral Directors

Theodore WOLININ, Inc. Директор Похоронного Заведення: 122 East 7th Street NEW YORK, N. Y. (9) Tel.: GR 5-1437 СОЛІДНА ОВСЛУГА

ПЕТРО ЯРЕМА УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронним в БРОКН, БРООКЛІН, NEW YORK І БОДНІКІХ Контрольована температура. Модерна калпця до ужитку ДАРОМ.

PETER JAREMA

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. ORegon 4-2668

ТАРЗАН, ч. 5681. Хан витягас меч!

Хан вирячив очі в недовірі, а тоді дико ричачи, витягнув меч!